

DE AANSCHAF VAN EEN WILDCAMERA (SLOT)

DE JUISTE PLAATSING van de wildcamera

In de vorige editie besteedden we aandacht aan het selecteren van een geschikte wildcamera. In dit slotartikel aandacht voor de juiste plaatsing van de camera. Die bepaalt uiteindelijk het eindresultaat. Met andere woorden: niet de wildcamera, maar degene die haar plaatst legt het dier vast!

TEKST LENNART SUSELBEK EN JOEP VAN BELKOM

Een waterpoel in het bos is een uitstekende locatie om de wildcamera op te hangen. Grote kans dat allerlei wild er komt drinken of een bad nemen

Wildcamera's maken het mogelijk om wild ongestoord waar te nemen, op elk moment van de dag en onder de meest uiteenlopende weersomstandigheden. De wijze van plaatsing en de looptijd van een wildcamera kan enorm variëren, afhankelijk van het beoogde doel, het type wildcamera, de omgeving, het dier dat je wilt observeren, et cetera. Het vaststellen waar zich in het bos een jaarlingbok ophoudt, vereist bijvoorbeeld een andere opstelling van de camera dan het bepalen van de hazendichtheid in het open veld of het vastleggen en onderscheiden van individuele herten. Maar hoe ga je te werk?

LOCATIE

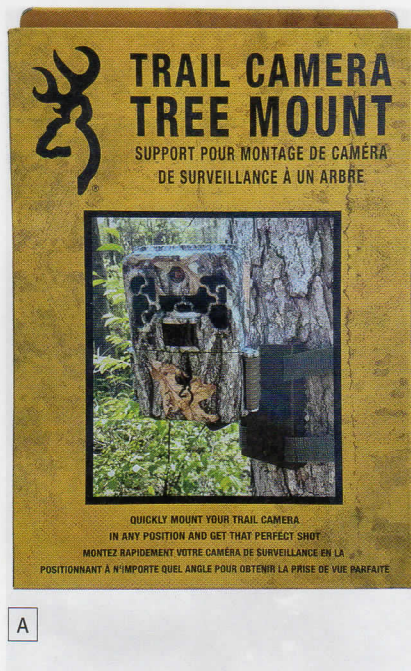
Allereerst leg je de focus op een geschikte locatie binnen het betreffende gebied; een plek die veelvuldig door de beoogde diersoort(en) wordt bezocht en zodoende de waarnemingskans vergroot. Kijk met name naar sporen (wissels, prenten, vraat- of veegsporen, uitwerpselen) en specifieke habitatkenmerken die je doelsoort zouden kunnen aantrekken (bijvoorbeeld een

waterpoel). Nadat er naar sporen en habitatkenmerken is gekeken, volgen de omgevingsfactoren. Hier gaat het om (natuurlijke) elementen die het zicht- en detectievermogen van de wildcamera beïnvloeden, zoals de hellingshoek, vegetatie en aanhechtingspunten. De optimale cameraplaatsing is vlak, vrij van versturende vegetatie, stenen en takken, uit de zon, en voorzien van een geschikt aanhechtingspunt waaraan je de wildcamera kunt plaatsen. Al met al is er veel om op te letten. Ook kun je eventueel de locatie aantrekkelijker maken, waardoor je als het ware dieren naar de cameraval lokt. Hierbij kun je denken aan het gebruik van een lokmiddel, maar ook aan de strategische plaatsing van een veegstruik (reebok) of een (natuurlijk) obstakel. Hoe meer tijd je steekt in het vaststellen/aanpassen van de ideale locatie, des te groter de kans om het beoogde doel te bereiken.

AHAA-PRINCIPE

Het podium staat nu klaar en dus is het tijd voor de volgende stap: het daadwerkelijk opstellen van de wildcamera. We behandelen de optimale opstelling volgens het AHAA-principe. Dit staat voor: Aanhechting - Hoogte - Afstand - Aanzicht.

Investeer tijd in het vaststellen en aanpassen van de ideale locatie, dit geeft meer kans om het beoogde doel te bereiken

A

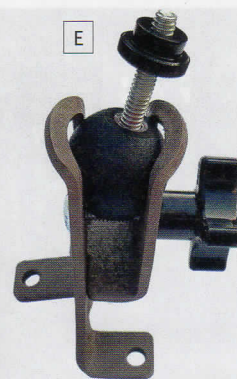
B

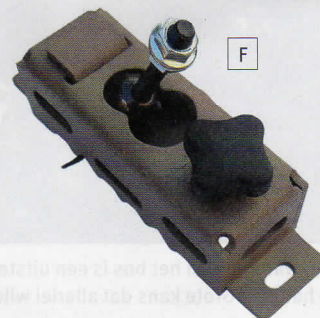
D

C

E

F

Diverse hulpmiddelen voor de optimale plaatsing van een wildcamera: **A** Browning boomvork met spanbanden, **B** Moultrie boomschroeven, **C** Reconyx elastiekkkoord, **D** Master Lock python kabelslot – Camouflage, **E** Bevestigingssteun voor cameraval, **F** Bevestigingssteun voor stalen cameravalbehuizing

AANHECHTING

Hiermee wordt het belang van een stevige opstelling bedoeld die bestand is tegen weer en wind én tegen nieuwsgierige dieren. Bijna alle wildcamera's worden geleverd met een nylon spanband om de camera aan een boom of paal te bevestigen. Daarnaast bestaan er allerlei accessoires om het bevestigen van de camera te vergemakkelijken (zie de afbeelding hierboven). Zo zijn er diverse steunen en elastiekkorden, maar ook boomvorken die rechtstreeks in een boom of paal geschroefd kunnen worden met een statiefaansluiting aan het andere uiteinde. Bijkomend voordeel van deze boomvorken is dat - door het ontbreken van een spanband om de gehele stam - de camera minder snel wordt opgemerkt, wat de kans op diefstal verkleint. Deze bevestigings-elementen maken het eenvoudiger om de camera stevig te bevestigen en precies zo als je graag wilt.

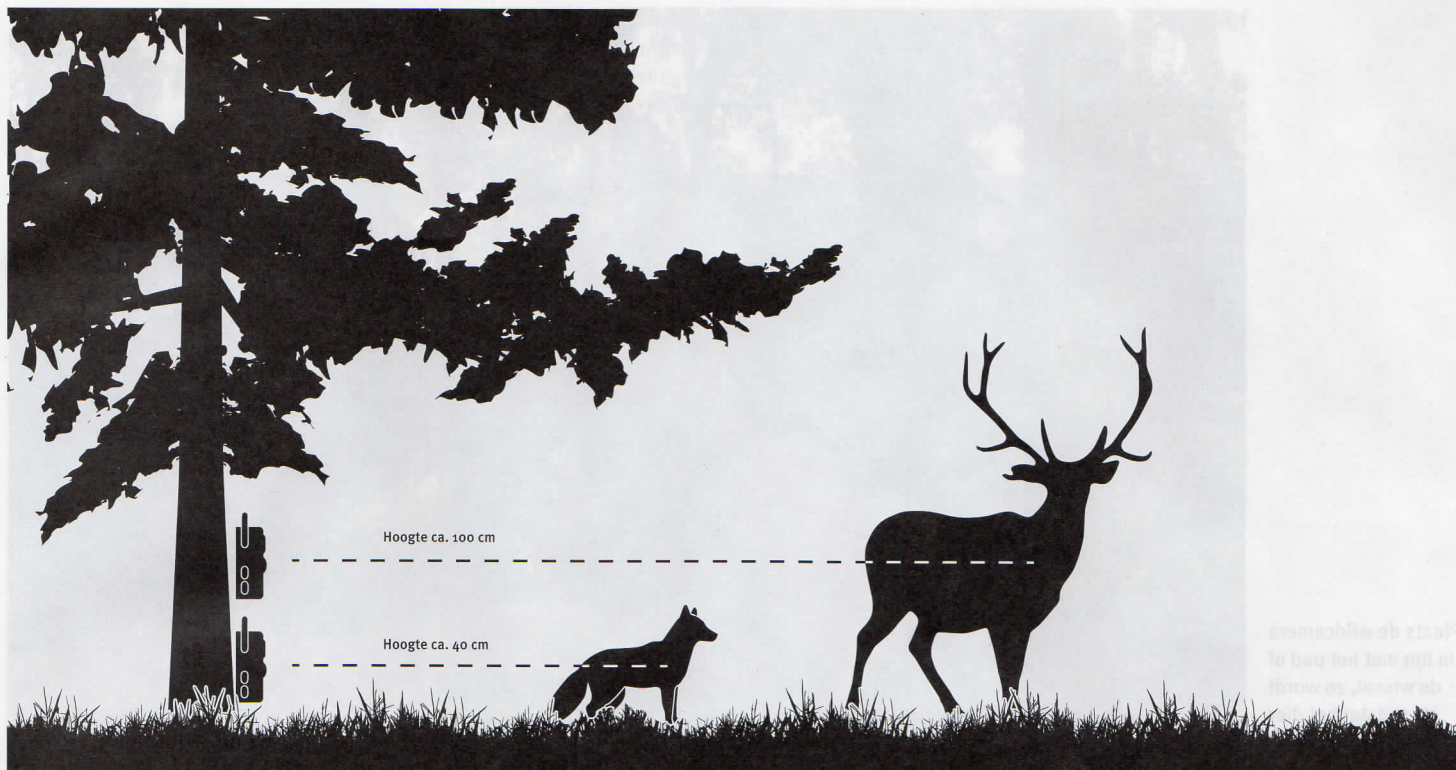
Maar je kunt ook gebruik maken van natuurlijke objecten uit de omgeving, zoals takken, stukjes hout of stenen, die je als een wig achter de camera plaatst om deze beter te

richten. Zorg er in ieder geval voor dat de wildcamera stevig vastzit aan een flinke boom of paal. Zodoende verklein je de kans op verstoring van de cameraopstelling, bijvoorbeeld door een nieuwsgierig varken (zie pagina 40).

Zorg dat de wildcamera stevig vastzit, zo verklein je de kans op verstoring van de cameraopstelling

HOOGTE

Het tweede aspect is de *Hoogte* waarop de wildcamera geplaatst wordt. Als vuistregel wordt gesteld dat de hoogte gerelateerd dient te zijn aan de romphoogte van het dier (zie figuur op pagina 39). Als de focus dus ligt op een grote diersoort, zoals het edelhert, dan is de ideale plaatsingshoogte zo rond de 100 cm boven de grond, terwijl je bij kleinere diersoorten zoals wild zwijn of de vos de

Bevestig de wildcamera op ongeveer de romphoogte van de diersoort waar de focus op ligt

camera lager plaatst, op een hoogte van ongeveer 40 cm. Hoe hoger de wildcamera wordt bevestigd, des te groter is de kans dat kleinere dieren ongezien voorbij lopen. Ligt de focus niet op een bepaald diersoort en wil je zowel grote als kleine dieren op beeld krijgen, dan is het advies om de wildcamera op een hoogte van 30-50 cm te plaatsen (kniehoogte). Overigens is het ook van belang om bij de plaatsingshoogte rekening te houden met de te verwachten groei van de vegetatie gedurende de looptijd van de plaatsing.

AFSTAND

Ook moet rekening worden gehouden met de *Afstand* van de camera tot de waar te nemen dieren. Bevinden de dieren zich namelijk telkens te dicht voor de camera (minder dan twee meter), dan resulteert dit vaak in overbelichte nachtbeelden (doordat een groot deel van het flitslicht wordt weerkaatst door het dier), veel bewegingsruis (doordat het dier relatief sneller door het beeld beweegt dan wanneer het op grotere afstand zou worden vastgelegd) en onscherpe beelden (de

minimale scherpteafstand van de meeste wildcamera's is ongeveer 1,5 meter). Omgekeerd, als de dieren zich op te grote afstand van de camera bevinden (meer dan 15 meter), dan neemt de kans op detectie sterk af. Ook de belichting wordt minder goed, waardoor je nauwelijks kunt bepalen wat er langs de camera is gelopen. De ideale opstelling is die waarop de dieren zich in de meeste gevallen op vijf tot vijftien meter van de camera bevinden. In heel specifieke situaties kan het van meerwaarde zijn om gebruik te maken van een voorzetlens, zoals een leesbril die voor de lens van de wildcamera wordt gemonteerd. Die zorgt ervoor dat de scherpteafstand wordt teruggebracht tot bijvoorbeeld 40-50 cm. Dit maakt het mogelijk om prachtige close-ups te maken van kleine diersoorten zoals muizen, kleine marterachtigen en vogels (zie pagina 41).

AANZICHT

Tot slot is het belangrijk om stil te staan bij het *Aanzicht*. Logischerwijs zorg je ervoor dat de camera geplaatst staat in de richting waar je

Praktische tips (1)

- Plaats een sticker of plaatje op de camera met daarop de reden van plaatsing (bijvoorbeeld "ecologisch onderzoek") en je contactgegevens. Hiermee verklein je de kans op diefstal.
- Stel een time-lapse in als de camera deze functie heeft. Time Lapse wil zeggen dat de camera op vaste intervallen een opname maakt, ongeacht of er op dat moment een dier voor de camera aanwezig is. Door de time lapse slim in te stellen kan je ervoor zorgen dat de wildcamera bijvoorbeeld iedere 12 of 24 uur een testfoto maakt. Bij geval van verstoring of het leegmaken van de batterijen tijdens de looptijd van de camera kun je dan gemakkelijk terugzien op welk moment de wildcamera nog goed functioneerde.

Plaats de wildcamera in lijn met het pad of de wissel, zo wordt de tijd dat het dier in beeld is gemaximaliseerd

het dier verwacht. Het is daarbij belangrijk te anticiperen op het aanzicht van het dier. Wil je vooral een mooi en duidelijk vooraanzicht of juist liever een volledig zijaanzicht? Die keuze wordt deels ingegeven door het doel dat je voor ogen hebt met de gemaakte beelden, maar ook door de kans op een succesvolle waarneming. Plaats je bijvoorbeeld een wildcamera in de buurt van een wissel of pad waarvan je weet dat je doelsoort hier gebruik van maakt, dan kun je de camera het beste enigszins in lijn met het pad of de wissel plaatsen en dus niet haaks op het pad of de wissel gericht. Door de camera in lijn te plaatsen wordt de tijd waarin het dier zich in beeld bevindt gemaximaliseerd. Daarmee verklein je de kans dat het dier alweer uit beeld is voordat de camera een opname heeft kunnen maken. Het logisch gevolg hiervan is wel dat je voornamelijk voor- en achteraanzichten van dieren zult registreren. Naast de gebruikelijke horizontale plaatsing kun je ook de camera naar beneden richten, waardoor je een bovenaanzicht krijgt. Vanuit bepaalde doelstellingen kan dit interessant zijn, maar het is zaak je te

realiseren dat het detectiebereik bij deze opstelling drastisch kleiner wordt omdat de bewegingssensor niet meer over het terrein 'uitkijkt', maar juist recht naar de grond. Tenslotte is het van belang om rekening te houden met de stand van de zon. De warmtegevoelige bewegingssensor kan namelijk worden verstoord door direct zonlicht met als gevolg een onophoudelijke triggering van de sensor en honderden of duizenden blanco opnamen. Ook kan de schittering van het zonlicht de opname zelf minder goed maken. Om dit te voorkomen richt je de wildcamera bij voorkeur naar het noorden of je schermt de camera af voor direct zonlicht.

CONCLUSIE

De opstelling van een wildcamera vergt dus enige tijd en moeite, maar niets is vervelender dan bij het bekijken van de beelden te moeten constateren dat de camera niet optimaal was geplaatst. Houd het AHAA-principe dus in gedachten tijdens het plaatsen van de wildcamera! •

Dit nieuwsgierig varken kan de cameraopstelling flink verstoren als de wildcamera niet stevig is bevestigd

Met een voorzetlens voor de camera wordt de scherpteafstand teruggebracht voor het maken van close-ups van kleine diersoorten zoals muizen en vogels

Wildcamera op kniehoogte

Praktische tips (2)

- Maak een foto van de omgeving en noteer opvallende kenmerken zodat je zeker bent dat je je eigen wildcamera na een aantal weken in het veld nog terug kunt vinden! Tegenwoordig is het met een smartphone ook goed mogelijk om de GPS locatie van de camera vast te leggen, maar zelfs dan is het soms nog erg lastig om de camera terug te vinden.
 - Loop de instellingen, incl. datum/tijd, altijd nauwkeurig na voordat je de wildcamera plaatst.
 - Maak een bewuste keuze tussen het maken van foto's, video's, of allebei. Realiseer je daarbij dat de triggertijd van een wildcamera in de videostand altijd langzamer zal zijn dan in de fotostand. De kans dat je het dier mist is dus groter in de videostand dan in de fotostand. Ook nemen video's veel meer ruimte in op de geheugenkaart, vragen ze meer van de batterijen, en kost het meer tijd om de gemaakte beelden terug te kijken of te analyseren. Daar staat tegenover dat je met video's ook geluid hebt en dat je in sommige gevallen meer inzicht krijgt in het gedrag van de dieren.
 - Gebruik geen verschillende typen batterijen door elkaar. Dit belemmert de prestaties van de camera en kan de wildcamera beschadigen.
 - Leer van jezelf en je ervaringen. Noteer wat je doet en kijk naar wat werkt en wat niet.
- Heb je zelf nog tips of suggesties met betrekking tot het vinden van de ideale wildcamera locatie of de optimale opstelling? Laat het ons weten door een mailtje te sturen naar info@wildlifemonitoringsolutions.nl

Dit artikel werd geschreven door Lennart Suselbeek en Joep van Belkom. Beiden zijn werkzaam bij het in wildcamera's gespecialiseerde bedrijf Wildlife Monitoring Solutions, en hebben jarenlange ervaring met het werken met wildcamera's vanuit wetenschappelijk onderzoek en ecologisch advieswerk. Hebt u naar aanleiding van dit artikel een vraag, mail naar: info@wildlifemonitoringsolutions.nl